

Om Timrå i Timrå

#östrandvivistavarvbadhuset

- en utställning 20 september till 11 oktober av och med
Stina Högvist, Stig Sjölund, Nina Svensson, Johanna Uddén

På lördagseftermiddagen 11 oktober avslutades den ort- och platsspecifika utställningen #östrandvivistavarvbadhuset i Timrå med s.k. finissage och program på caféet Inbetween. En bejublade avrundning var när en av de medverkande konstnärernas pappa agerade DJ och spelade amerikanska jazzskivor. Det var Stina Högvist som hade inbjudit sin far Jan-Erik som en hyllning till honom och hans stöd för henne som konstnär, liksom för den stora världsliga kulturens plats och hjärta även i ett litet samhället långt från metropolerna.

Dessförinnan hade Stina tillsammans med Nina Svensson, Stig Sjölund och Johanna Uddén samtalat med Lisa Rosendahl, curator på Statens Konstråd, om utställningen och historien bakom den. Ämnet var orten Timrå, vad som definierar en plats och en identitet, vilken är platsens historiska röda tråd (mest fabriken) och vilken framtid finns det när samhället går in i en ny tid. Stora och svåra frågor, som också fick fördjupning i en efterföljande föreläsning av Paul Agnidakis, etnolog vid Uppsala universitet, om tillhörighet och samhörighet i de två lokalsamhällena Timrå och Surahammar.

Utställningsprojektet initierades av Nina Svensson, med bakgrund bland annat i ett tidigare projekt om Gullfibers konstsamling och hennes intresse för arbetarkultur i allmänhet och den socialdemokratiska i synnerhet. Likt en etnolog ville hon göra en konstnärlig fältstudie i en kommun, genom att omvandla det konstnärliga begreppet "Artist-in-Residence" till en slags lokal konstnärlig arbetsplats. Nina ville undersöka föreställningen "platsidentifikation" ur ett konstnärligt perspektiv med reflektioner mot samtidskonst, konstens status och plats i en mindre kommun. Genom att följa i spåren av etnologen Paul Agnidakis fältstudie i Timrå, genom intervjuer, inventeringar och "skvaller", fann hon en effektiv metod för sitt arbete. Genom att bjuda in andra konstnärer med anknytning till Timrå – och med andra synsätt – kunde hon sedan skapa en utställning med ny konst på offentlig plats, på torget lättillgängligt för Timråbon.

Utställningen bestod av fyra verk i två tillfälliga baracker mitt på torget i Vivsta, sedd genom fyra olika konstnärers ögon. Målsättningen var själva platsens mentalitet eller attityd, formulerade i ett utvidgat konstnärligt språk, som handling, forskning, historik och till och med framtid. I konstnärerna försök till gestaltning ville man använda lika stora delar berättande, humor som nyfikenhet.

Stina Högvist lät sin pappa Jan-Erik inbjuda folk till sin trädgård för att skapa, snida och måla träfigurer inspirerade av Bengt Lindströms kända skulptur Y-et vid Midlanda. Prover på resultaten visades i utställningen, tillsammans med texten "En gång ska jag berätta allt" där Stina skriver om sin speciella far. Johanna Uddéns pappa hade en gång på SCA utvecklat en ny sorts dambinda. Här visade hon verket "Det blöder", en omfångsrik bal av dambindor formade i en kub och kanske påminnande om en stor sedelbunt. Men det minimalistiska uttrycket, den vita färgen och den avskalade formen, andades dock mera renodlad konst och abstraktion. Stig Sjölundts tvådelade bidrag "Astro Orbit" var den mest humoristiska men med allvarlig underton. Han lät en professionell astrolog göra ett horoskop för Timrå, det pekade på energi och vilja och siade om en möjlig framtid av "turism och underhållning". För att få fart på Timrå krävs också att man sätter snurr på aktiviteterna, något som Stig Sjölund illustrerade med ett intrikat snabbt vindlande planetarium som hängde från taket i den provisoriska lokalen, där man fick ducka för att inte få rymdobjekt i huvudet. "Det är viktigt att ta risker i konsten", påpekade Stig Sjölund i samtalet på finissagen, något som säkert gäller även för Timrå i framtidsplaneringen.

Nina Svenssons eget verk riktade sig mot en möjlig storslagen framtid för konst i Timrå. Utifrån en i trakterna belägen skogsfastighet med fröplantor skulle framtiden vara säkrad för byggnation av upp mot ett 50-tal konsthallar i miniformat. I ritningar på fastigheten och konsthallarna, fotografier, videointervju med skogsägaren, och fysiska exempel på plantorna, var presentationen av det slag man kanske förväntar sig av en stor byggentreprenör i en kommunal mottagning men knappast av en konstnär i en tillfällig barack på torget. Möjligen kan Nina Svenssons vision ge större eko just därför.

I ett projekt av det här slaget, där gränserna mellan konst, historia, social verklighet, programaktiviteter och kulturinteraktivitet, allvar och underhållning, löses upp kan det naturligtvis vara svårt att se den konstnärliga essensen. Det är inte som att stå inför en enskild målning och konstatera dess brister eller förtjänster. Men det är heller inte meningen, snarare får vi se #ostrandvivstavarvbadhuset som en ytterligt säregen happening i en liten kommun, med dess största förtjänst i de samtal, skvaller och tankar som projektet orsakade på plats och som det nog kommer att generera även sedan konstnärerna dragit iväg. Kanske även vissa frön kan växa i dess spår.

Text och foto: Jan K Persson
Volym 2014-10-15

Läs mer om utställningen på >>
<http://ostrandvivstavarvbadhuset.blogspot.se>